

Rådets möte (transport, telekommunikation och energi) den 28 juni 2005

Dagordningspunkt 11

Rubrik: Förslag till rådets och Europaparlamentets direktiv om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster

Dokument: 9752/05 ENER 89 CODEC 467 + ADD 1

Tidigare dokument: KOM (2003) 739 slutlig, FaktaPM 2003/04: FPM88

Tidigare behandlad vid samråd med EU-nämnden: 26 november 2004

Bakgrund

Förslaget till direktiv om effektiv slutanvändning av energi och om energitjänster ingick som en del i det s. k. infrastruktur- och försörjningstrygghetspaketet som presenterades i december 2003. Förslaget behandlades inte nämnvärt under de irländska och nederländska ordförandeskapen, som istället fokuserade på andra delar i paketet i avvaktan på Europaparlamentets första läsning, men en riktlinjedebatt hölls vid rådsmötet i november 2004. Direktivet har förhandlats intensivt under våren och på energirådets möte den 28 juni är ambitionen att nå en politisk överenskommelse.

Rättslig grund och beslutsförfarande

Artikel 175.1 Medbeslutandeförfarande

Svensk ståndpunkt

Den svenska regeringen prioriterar energieffektiviseringsfrågorna högt och kan ställa sig bakom det reviderade förslaget till direktiv om effektiv slutanvändning av energi och energitjänster.

Sverige har i samband med Europeiska rådets möte i mars 2004 agerat pådrivande beträffande energieffektivisering inom EU och aktivt bidragit till att sätta upp ett mål på gemenskapsnivå beträffande minskande energiintensitet (energianvändning i den ekonomiska tillväxten). Sverige hade önskat högre ambitionsnivå i förslaget till direktiv men den föreslagna nivån är den högsta som det varit möjligt att nå enighet kring för en sexårsperiod.

Den svenska regeringen anser att det är det väsentligt att energieffektivisering sker kostnadseffektivt så att insatta resurser ger största utdelning i verklig effektivisering. Stor vikt har därför fästs vid att direktivets regelverk inte skall snedvrída marknaderna utan tillåta fri konkurrens mellan olika erbjödanden och produkter som kan bidra till effektivare energianvändning.

Sverige använder huvudsakligen marknadsekonomiska styrmedel såsom energiskatter för att driva på ytterligare effektivisering. Därför är det viktigt för Sverige att vid beräkningar och rapportering enligt detta direktiv få ta med den samlade effekten av dessa styrmedel. Våra energiskatter i nuvarande form har sitt ursprung i skatteomläggningen 1991. I förhandlingarna har Sverige betonat betydelsen av dessa energiskatter som ett centralt redskap. Detta innebär inte att Sverige söker minska åtagandet beträffande åtgärder genom att räkna in vad som gjordes i början av 1990-talet. Det väsentliga är att få redovisa de åtgärder som görs långt senare trots att energiskatterna kan härledas till en skatteomläggning 1991.

Europaparlamentets inställning

Europaparlamentet har den 7 juni antagit ett hundratal ändringsförslag. Ett flertal av dessa är beaktade i liggande förslag. Parlamentet förordar att direktivet skall innehålla juridiskt bindande mål för medlemsstaterna energieffektivisering samt att det på gemenskapsnivå skall ställas kvantitativa mål för energieffektivisering inom offentliga sektorn inom enskilda medlemsstater.

Förslaget

Förslaget skall främja mer effektiv slutanvändning av energi och tillförsäkra att energieffektiviserande åtgärder ges skäliga marknadsvillkor. Syftet med direktivet är att skapa förutsättningar för en utveckling av marknaden för energitjänster. Direktivet avser försäljning och distribution av energi till slutförbrukare, med vissa undantag. Enligt

det reviderade förslaget är den handlande sektorn, små energiföretag samt den del av försvarsmakten där den militära funktionen äger företräde framför energihushållning undantagna.

Definitionen av små företag är nu kopplat även till villkoret att sysselsätta minst 10 personer och samtidigt ha minst 2 miljoner euro i omsättning eller balansräkning.

Mål för ökad energieffektivisering

Effektiv slutanvändning av energi ska uppnås genom att medlemsstaterna åläggs att fastställa ett juridiskt icke bindande mål som inte får vara lägre än 6% på 6 år räknat på slutanvändningen av energi. Målet skall vara indikativt men förpliktar medlemsstaterna att vidta reella åtgärder så långt dessa är ekonomiskt rimliga och rapportera vidtagna åtgärder och uppnått resultat.

Offentliga sektorns roll i arbetet med energieffektivisering

Medlemsstaterna skall även tillse att den offentliga sektorn tar en ledande roll i arbetet med energieffektivisering. Energiföretagen skall medverka och underlätta för kunderna att använda energi effektivt och detta skall ske bland annat genom informativa och begripliga fakturor. Direktivet ger frihet att nationellt utforma denna roll för största kostnadseffektivitet.

Kommissionen föreslog att det skulle införas ett harmoniserat, kvantitativt mål för den offentliga sektorn uppgående till årligen 1,5% vilket dock inte medlemsstaterna kunnat acceptera.

Energitjänster

Förslaget innebär att medlemsstaterna skall tillse att inga energiföretag vidtar åtgärder som motverkar en sund marknad för olika energieffektiviserande åtgärder inklusive energitjänster. Energiföretagen skall åläggas att antingen erbjuda kunderna energitjänster eller främja oberoende energibesiktningar eller bidra finansiellt till fonder som ger bidrag till energieffektivisering eller ingå frivilliga avtal om energieffektivisering eller andra marknadsekonomiska system som leder till motsvarande energieffektivisering.

Mätning och fakturering

Enligt förslaget ska nättariffer som inte är kostnadsreflexiva och som härigenom motverkar energieffektivisering ändras. Meningen med detta är att en nätavgift inte får vara fast oberoende av hur mycket energi som förbrukas i väsentligt högre grad än vad som motsvaras av de verkliga

fasta kostnaderna för den tjänst och tillgänglighet som ingår i nätfunktionen.

Medlemsstaterna åläggs att tillse att mätning sker individuellt och med angivande av tiden för förbrukning i den utsträckning detta kan ske till rimliga kostnader. Energiföretagen skall åläggas att på hemsidor med fakturor ge tydlig och klar information om kundens energiförbrukning samt möjlig energieffektivisering.

Tillämpning och utveckling av direktivet

Kommissionen skall biträdas av en föreskrivande kommitte vid tillämpning och utveckling av direktivet.

Beräkning av energieffektivisering

Till direktivet är fogat fem bilagor som anger hur energieffektivisering skall redovisas och beräknas samt exempel på åtgärder som kan ingå i energieffektivisering enligt direktivet.

Gällande svenska regler och förslagets effekter på dessa

Förslaget innehåller ett flertal formella krav på funktioner som skall vara tillgängliga. En betydande del av dessa formella krav kommer rimligen att kunna anses vara uppfyllda genom organisationer och regelverk som redan finns i Sverige. Formellt måste ansvarig myndighet utses för flera av de funktioner som anges i direktivet.

Ekonomiska konsekvenser

Det är i nuläget inte möjligt att uppskatta de totala kostnaderna för att uppnå målet om energieffektivisering. Marginalkostnaderna för ytterligare effektivisering i Sverige är relativt höga på grund av redan genomförda åtgärder på området – bl.a. omfattande utbyggnad av fjärrvärme. Detta innebär att kostnaderna för genomförande kan förväntas bli högre än i andra EU-länder genom att direktivförslaget stadgar nationella mål. Direktivet kommer att medföra kostnader för företag i samtliga energibranscher samt för myndigheters arbete med reglering, tillsyn och rapportering. Andra medlemsstater har framfört att taget bokstavligen innebär direktivet krav på ny energistatistik som kommer att dra betydande kostnader. Kostnaderna för Sverige är i dagsläget svåra att uppskatta. I flera fall ger direktivet medlemsstaterna frihet att välja en eller flera rutiner eller mekanismer och kostnaderna bestäms av vilka alternativ Sverige väljer att tillämpa.

Övrigt